

Buôn lậu trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia: Thực trạng và giải pháp nâng cao hiệu quả phòng ngừa

BÙI NAM KHÁNH*

Tóm tắt: Tình hình buôn lậu trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia đang có những diễn biến hết sức phức tạp, có xu hướng tăng nhanh cả về số lượng, quy mô, chủng loại hàng hóa và gây nên những thiệt hại lớn về kinh tế và bất ổn an ninh trật tự trong xã hội. Đối tượng tham gia buôn lậu ngày càng đa dạng và mạnh động. Các cơ quan chức năng của Việt Nam đã chủ động triển khai các biện pháp nghiệp vụ; đồng thời, phối hợp với Campuchia trong phòng, chống buôn lậu và gian lận thương mại tại biên giới hai nước. Bài viết làm rõ thực trạng buôn lậu trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia; đồng thời, đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác đấu tranh, phòng ngừa trong thời gian tới.

Từ khóa: buôn lậu; nạn buôn lậu; tội phạm buôn lậu; biên giới Việt Nam - Campuchia

1. Mở đầu

Hoạt động buôn lậu ở biên giới Việt Nam - Campuchia đang có xu hướng gia tăng. Lợi dụng những điều kiện thuận lợi trong chính sách ưu tiên, tạo điều kiện thuận lợi của Chính phủ hai nước cho các hoạt động xuất, nhập khẩu hàng hóa nói chung và hàng hóa quá cảnh nói riêng, các đối tượng buôn lậu đã tăng cường các hoạt động phạm tội. Ngoài việc gây khó khăn, thiệt hại lớn về kinh tế, số lượng hàng nhập lậu khổng lồ chắc chắn gây áp lực lớn lên tỷ giá nội tệ; phá vỡ nguyên tắc "cung - cầu", về lâu dài sẽ làm nền sản xuất trong

nước yếu đi vì khó cạnh tranh với hàng lậu giá rẻ; đồng thời, gây nên những bất ổn về an ninh trật tự xã hội ở khu vực vùng biên giới. Ở đây, nhất là một số tỉnh biên giới phía Tây Nam của Việt Nam như Tây Ninh, Long An, An Giang, Đồng Tháp, Kiên Giang, giáp với các tỉnh biên giới phía Đông Nam của Campuchia như Svay Rieng, Kampot, Prey Veng, Kandal với đặc điểm địa lý bằng phẳng, có nhiều sông ngòi, thuận tiện cho di chuyển, đã trở thành những địa bàn trọng điểm về buôn lậu. Trước tình hình trên, các cơ quan chức năng của Việt Nam chủ động triển khai các biện pháp nghiệp vụ và phối hợp với

* Ths. Bùi Nam Khánh, Bộ Ngoại giao

Campuchia đấu tranh hiệu quả và triệt phá nhiều đường dây, tổ chức buôn lậu trên tuyến biên giới, góp phần xây dựng đường biên giới hữu nghị, hòa bình, ổn định, phát triển. Tuy nhiên, do lợi nhuận cao, cùng với những hạn chế nhất định trong việc phòng ngừa, đấu tranh của lực lượng chức năng nên loại tội phạm này ở biên giới Việt Nam - Campuchia vẫn không giảm, có dấu hiệu hoạt động mạnh động và tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp hơn.

2. Thực trạng buôn lậu trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia

Trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia, chủng loại hàng hóa buôn lậu có sự khác biệt rõ rệt giữa xuất lậu và nhập lậu. Các mặt hàng nhập lậu từ Campuchia đủ chủng loại, mặt hàng nổi cộm nhất là thuốc lá điếu ngoại, đường cát Thái Lan nhập lậu, ngoại tệ, vàng trang sức, gỗ và các mặt hàng điện tử, hàng tiêu dùng. Trong những năm gần đây, hàng nhập lậu từ Campuchia vào Việt Nam còn có cả hàng ngoại giả, hàng sản xuất ở nước ngoài nhưng lại gắn nhãn mác "Made in Vietnam", các mặt hàng giả làm các nhãn hàng nội địa có thương hiệu, có uy tín để đưa vào Việt Nam tiêu thụ như "đường trắng", quần áo...⁽¹⁾. Các mặt hàng xuất lậu chủ yếu là xe gắn máy, thiết bị điện tử, văn phòng đã qua sử dụng; hàng may mặc, hàng tiêu dùng như quần áo, xăng, dầu. Trực tiếp khảo sát trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia có thể nhận thấy các mặt hàng buôn lậu ở đây cơ bản giống các mặt hàng ở các khu vực biên giới khác; tuy nhiên, có một số mặt hàng diễn ra phổ biến hơn cả là: thuốc lá điếu ngoại, vàng, xăng, dầu và gỗ⁽²⁾.

Hoạt động buôn lậu ở biên giới Việt Nam - Campuchia thường có tổ chức, hình thành đường dây, ổ nhóm rất chặt chẽ. Trong các đường dây hoạt động buôn lậu, đối tượng cầm đầu đã lôi kéo nhiều người tham gia, nhất là các đối tượng phạm tội, sẵn sàng bồi thường tiền cho các đối tượng khi bị bắt giữ nên các đối tượng tham gia rất mạnh động, liêu lĩnh, thậm chí chống đối lực lượng chức năng khi bị phát hiện⁽³⁾... Phương thức, thủ đoạn chủ yếu là lợi dụng thương mại biên giới, khó khăn trong quản lý, tuần tra, kiểm soát, sự phối hợp thiếu chặt chẽ của các lực lượng chức năng và những bất cập của cơ chế, chính sách quản lý xuất, nhập khẩu. Không chỉ "nóng" ở các khu vực đường mòn, lối mở ở biên giới mà đầu nậu còn sử dụng thủ đoạn lợi dụng kẽ hở về thủ tục hải quan để khai báo sai về số lượng, chủng loại, thực hiện các hành vi nhập lậu, gian lận thương mại hàng hóa. Đặc điểm của hoạt động buôn lậu ở biên giới Việt Nam - Campuchia là thay đổi nhanh theo từng thời điểm, đặc biệt vào mùa nước nổi từ tháng 9 đến tháng 11. Trực tiếp khảo sát trên tuyến biên giới, chúng tôi nhận thấy hàng lậu thường được các đối tượng tập kết sát với biên giới hoặc cất giấu trên các tàu có trọng tải lớn neo đậu trên các dòng sông chung giữa hai nước để chờ cơ hội sử dụng xe máy, xuồng máy có tốc độ cao hoặc thuê người đai vác để lén lút vận chuyển qua biên giới. Sau khi đưa hàng lậu qua biên giới, các đối tượng mang hàng đi cất giấu tại các kho hàng, chia nhỏ cất giấu trong nhà dân hoặc nhanh chóng chuyển hàng lên các xe gắn máy, ô tô đang đậu chờ sẵn nhận hàng để vận chuyển sâu vào nội địa

tiêu thụ. Để đối phó với các lực lượng chức năng, các đối tượng buôn lậu tổ chức hoạt động nhanh chóng để đưa hàng đến được điểm tập kết, có lực lượng, phương tiện túc trực sẵn để nhanh chóng đưa hàng đi tiêu thụ. Các đối tượng buôn lậu thường hoạt động vào lúc đêm khuya hoặc sáng sớm, luôn cử người canh 24/24 trong suốt thời gian hoạt động để báo cho nhau. Bên cạnh đó, các đối tượng buôn lậu còn lợi dụng chính sách trao đổi hàng hóa đối với cư dân biên giới và kê hở trong chính sách của hai nước để vận chuyển, thu gom hàng hóa, tập kết, cất giấu tại nhiều địa điểm sát biên giới. Sau đó, sử dụng các loại phương tiện vận chuyển vòng tránh qua các chốt, trạm kiểm soát đưa hàng lậu vào nội địa tiêu thụ. Dân buôn lậu đã thực hiện chia lô hàng lớn thành những hàng nhỏ và thuê người dân bản địa mang hàng lậu qua biên giới. Ví dụ như ở An Giang, với đường biên giới giáp Campuchia gần 100 km và có nhiều kênh rạch, đường mòn, lối mở kết nối giữa hai quốc gia, hoạt động buôn lậu sôi động nhất diễn ra vào mùa nước nổi (tháng 8, 9 hàng năm), riêng mùa khô buôn lậu vẫn còn khá phức tạp⁽⁴⁾. Hàng lậu được vận chuyển bằng võ lái công suất lớn, len theo các tuyến mương Miếu Ngói, mương Năm Lùn về ấp Bà Bài, ấp Cây Châm, xã Vĩnh Tế, thành phố Châu Đốc; cặp bến kênh Vĩnh Tế, thị trấn Tịnh Biên; khu vực biên giới giáp ấp 2, xã Vĩnh Hội Đông, huyện An Phú theo kênh Tà Suông - Campuchia ra rạch Chắt Rì hoặc ngọn Cỏ Hàng; các tuyến sông Hậu, sông Tiền, quốc lộ 91⁽⁵⁾. Ở Tây Nguyên, với địa hình hiểm trở và xa dân, đang trở thành trạm trung chuyển hàng lậu ồ ạt đổ vào Việt Nam⁽⁶⁾.

Theo quan sát tại thực địa, chúng tôi nhận thấy xã Bờ Y, huyện Ngọc Hồi, tỉnh Kom Tum - đi qua cả ba nước Việt Nam, Lào và Campuchia trong những năm gần đây đã trở thành điểm trung chuyển của các đường dây buôn lậu và trở thành một “kho hàng” ngay trên đường biên, trước khi đổ vào Việt Nam. Hàng lậu ở đây thường được tập kết trong các lán trại dựng sát bên đường biên của phía Lào và Campuchia, sau đó “đội quân” gùi thuê sẽ cất rùng đem hàng về hướng cửa khẩu đường 19 - Đức Cơ (Gia Lai). Đội quân này vận chuyển hàng lậu theo phương thức đêm đi, ngày nghỉ và lập các trạm nghỉ ngơi, giấu hàng trong rừng sâu, rất khó phát hiện. Mỗi “cửu vận” gùi trên lưng 50 - 70 kg hàng băng rừng, có khi 2, 3 ngày trời. Điểm tập kết cuối cùng thường là xã Thanh An, huyện ChuPrông, cách thành phố Pleiku chỉ 25 km. Từ đây, các phương tiện sẽ tiếp tục vận chuyển đi khắp các nơi trong vùng.

Trước tình hình diễn biến phức tạp của hoạt động buôn lậu, Việt Nam đã thành lập Ban Chỉ đạo quốc gia phòng, chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả do Thủ tướng Chính phủ đứng đầu (Ban Chỉ đạo 389 Quốc gia). Các lực lượng chức năng của Việt Nam, nòng cốt là lực lượng Hải quan đã tăng cường thực hiện và triển khai đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, qua đó, kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm các hành vi buôn lậu, gian lận thương mại. Qua đó, công tác đấu tranh, phát hiện, bắt giữ và xử lý hành vi buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới Việt Nam - Campuchia thời gian qua đạt được một số kết quả nổi bật như: Năm 2016, các lực lượng chức năng đã phát hiện, bắt giữ tổng

số 985 vụ buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới⁽⁷⁾. Trong 6 tháng đầu năm 2019, các lực lượng chức năng đã phát hiện và bắt giữ 576 vụ buôn lậu, gian lận thương mại, vận chuyển trái phép, trị giá hàng hóa vi phạm 12,8 tỷ đồng; xử lý hành chính 578 vụ, khởi tố 2 vụ và chuyển cơ quan khác kiến nghị khởi tố 02 vụ⁽⁸⁾. Một số vụ việc tiêu biểu như: Năm 2016, Hải quan cửa khẩu Tịnh Biên đã bắt Thiệu tá Công an Campuchia Rim Ri Linh (50 tuổi, ngụ ấp Pô, xã Chôm Chum, H.Kirivong, tỉnh Ta keo) lái ô tô chạy từ Campuchia đến cửa khẩu Tịnh Biên, xin qua Việt Nam thăm người thân. Qua kiểm tra phát hiện Rim Ri Linh chở theo 18 kg vàng 24 K (tương đương 478 cây vàng, trị giá trên 15,6 tỉ đồng). Qua đấu tranh, Linh còn khai từ giữa tháng 11 đến ngày 23/11/2016, Linh đã vận chuyển trót lọt 2 chuyến vàng từ Campuchia nhập lậu vào Việt Nam qua đường cửa khẩu Tịnh Biên, với tổng số khoảng 27 kg. Như vậy, chỉ thời gian ngắn, Linh đã tuồn vào Việt Nam 3 chuyến vàng với khoảng 1.200 cây vàng⁽⁹⁾. Đầu năm 2019, Cơ quan Cảnh sát điều tra Bộ Công an (C03) đấu tranh triệt phá đường dây tội phạm có tổ chức buôn lậu đường cát trắng (khoảng 1.000 tấn với giá trị hàng tỷ đồng) từ Campuchia về Việt Nam do Vi Hoàng Minh (sinh năm 1994, trú tại số 166 Trần Hưng Đạo, phường Châu Phú A, thành phố Châu Đốc, tỉnh An Giang) cầm đầu⁽¹⁰⁾...

Bên cạnh đó, các lực lượng chức năng Việt Nam đã chủ động phối hợp với Campuchia triển khai các giải pháp kiểm tra, xử lý các đối tượng đầu nậu buôn lậu, các đường dây buôn lậu có tổ chức, buôn

lậu xuyên biên giới. Lực lượng Hải quan cùng các lực lượng chức năng khác như Cảnh sát, Bộ đội Biên phòng... là những cơ quan chủ chốt giúp Chính phủ hai nước trong việc phối hợp triển khai quyết liệt, đồng bộ, hiệu quả các giải pháp phòng ngừa, đấu tranh với các hoạt động buôn lậu và gian lận thương mại. Trong đó, lực lượng Cảnh sát, Bộ đội biên phòng chủ yếu hợp tác theo các thỏa thuận, kế hoạch hợp tác trong lĩnh vực quốc phòng, an ninh với các hình thức như phối hợp tuần tra chung để phát hiện các hoạt động buôn lậu qua biên giới, nhất là tại các đường mòn, đường tiểu ngạch; trao đổi, cung cấp các thông tin qua các buổi giao ban, gặp gỡ định kỳ, hội thảo, hội nghị về quốc phòng, an ninh chung, tuy nhiên, các thông tin về tội phạm buôn lậu và gian lận thương mại gần như rất ít hoặc mang tính trao đổi chung chung; trao đổi thông tin về một vụ việc cụ thể nào đó phát sinh để tổ chức phối hợp, đấu tranh... Lực lượng Hải quan Việt Nam đã ký kết thỏa thuận hợp tác với lực lượng Hải quan Campuchia năm 2007, tạo cơ sở pháp lý cho việc thúc đẩy các hoạt động hợp tác và phối hợp công tác nhất là trên tuyến biên giới đường bộ giữa biên giới hai nước. Các đơn vị hải quan cấp cục dọc theo biên giới đất liền hai nước luôn duy trì quan hệ hợp tác, góp phần xây dựng mối quan hệ đoàn kết, hữu nghị, giữ gìn an ninh tại các khu vực địa phương biên giới, tạo điều kiện cho giao lưu thương mại, xuất nhập khẩu hàng hóa và phát triển du lịch. Hải quan hai nước đã phối hợp triển khai thực hiện các biện pháp như giám sát, tổ chức kiểm tra thực tế hàng hóa tại cửa khẩu hàng đi; giám sát

việc vận chuyển hàng trên đường từ cửa khẩu hàng đi đến cửa khẩu xuất cuối cùng; phối hợp kiểm tra niêm phong phương tiện vận chuyển, kiểm tra thực tế hàng hóa tại cửa khẩu biên giới. Ví dụ, trong 6 tháng đầu năm 2019, qua hoạt động phối hợp, các lực lượng đã kiểm tra 38 lô hàng quá cảnh qua Campuchia và phát hiện 11 lô hàng vi phạm, chủ yếu là hàng hóa khai không đúng tên hàng, xuất xứ hàng hóa; 01 vụ việc phá seal hải quan lấy đi toàn bộ hàng hóa trong container⁽¹¹⁾...

3. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả phòng ngừa nạn buôn lậu trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia

Mặc dù các cơ quan chức năng Việt Nam đã chủ động thực hiện đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, phối hợp với phía Campuchia triển khai công tác đấu tranh, phát hiện, bắt giữ và xử lý hành vi buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới Việt Nam - Campuchia, song hoạt động buôn lậu trên tuyến biên giới này vẫn không có xu hướng giảm và ngày càng phức tạp. Các đối tượng buôn lậu đang hình thành các đường dây, tổ chức buôn lậu xuyên biên giới và có yếu tố nước ngoài. Đối tượng buôn lậu ngày càng đa dạng với các thành phần khác nhau, trong đó có một bộ phận cán bộ, đảng viên tham gia buôn lậu hoặc bảo kê, tiếp tay cho các đối tượng buôn lậu⁽¹²⁾. Công tác phối hợp giữa các lực lượng chức năng ở các địa phương biên giới và với Campuchia còn mang tính hình thức, chưa nhịp nhàng, nhất là trong việc trao đổi thông tin và triển khai các biện pháp đấu tranh với hoạt động buôn lậu... Trong thời gian tới, lợi dụng chính sách đẩy mạnh mở cửa, hội nhập của Việt Nam, nhất là tăng

cường hợp tác xuyên biên giới với các nước láng giềng; cùng với sự phát triển về kinh tế - xã hội và những lợi nhuận đem lại từ hoạt động buôn lậu thì tình hình buôn lậu trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia tiếp tục có những diễn biến phức tạp hơn, mạnh động hơn... Để nâng cao hiệu quả công tác phòng ngừa nạn buôn lậu trên tuyến biên giới Việt Nam - Campuchia trong thời gian tới, các lực lượng chức năng cần thực hiện một cách kịp thời, đồng bộ một số giải pháp sau:

Thứ nhất, tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền; phổ biến chính sách, pháp luật và nâng cao nhận thức của các tầng lớp nhân dân và lực lượng thực thi pháp luật về mối nguy hại của hoạt động buôn lậu, vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới, gian lận thương mại và hàng giả đối với kinh tế - xã hội đất nước. Tập trung vào các hoạt động thông tin, tuyên truyền cho cán bộ, nhân dân vùng sâu, vùng xa, khu vực biên giới về ý nghĩa của công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại mà các lực lượng chức năng đang thực hiện. Qua đó, huy động được sức mạnh, sự ủng hộ của nhân dân trong triển khai thực hiện chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước trong vấn đề này.

Thứ hai, Ban Chỉ đạo 389 Quốc gia cần chủ động rà soát, tham mưu Quốc hội, Chính phủ hoàn thiện các quy định của pháp luật liên quan để đẩy mạnh các biện pháp chống buôn lậu, gian lận thương mại. Thực tế cho thấy, Việt Nam chưa có luật riêng về chống buôn lậu, gian lận thương mại mà nằm rải rác ở các văn bản khác nhau gây khó khăn cho lực lượng chức năng trong thực thi pháp luật. Bên cạnh

đó, công tác chống buôn lậu, hàng giả, gian lận thương mại trong thực tiễn còn bất cập, do hệ thống pháp luật chưa đầy đủ, chồng chéo; các chế tài xử lý vi phạm còn chưa đủ mạnh, quy định chưa rõ ràng, cụ thể... khiến việc xử lý các vi phạm còn gặp khó khăn, vướng mắc. Do vậy, Việt Nam cần chủ động nghiên cứu sửa đổi, bổ sung các văn bản pháp quy phù hợp với tình hình hiện nay, nhất là đối với các Hiệp định thương mại tự do (FTA) Việt Nam đang tham gia.

Thứ ba, bố trí đầy đủ lực lượng và áp dụng đồng bộ, hiệu quả các biện pháp nghiệp vụ, tăng cường kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ tại các tuyến, địa bàn, mặt hàng trọng điểm, tập trung vào các mặt hàng cấm, hàng có giá trị lớn, thuế suất cao như ma túy, vũ khí, ngoại tệ, tiền giả, động thực vật hoang dã, gỗ, xăng, dầu, khoáng sản, ngoại tệ, vàng, rượu ngoại, thuốc lá, ô tô, xe máy điện... Kiên quyết điều tra khám phá, xử lý nghiêm các vụ buôn lậu, gian lận thương mại, đấu tranh triệt phá các đường dây buôn lậu xuyên quốc gia, có yếu tố nước ngoài; bắt, xử lý các đối tượng phạm tội.

Thứ tư, nâng cao hiệu quả công tác phối hợp giữa các lực lượng chức năng của Việt Nam; phân công, phân cấp rõ ràng, cụ thể về chức năng, nhiệm vụ đối với các lực lượng Hải quan, Cảnh sát, Bộ đội biên phòng... trong đấu tranh với các hoạt động buôn lậu, gian lận thương mại. Trong đó, cần phân công rõ đơn vị chủ trì, đơn vị phối hợp; quy định cụ thể đối với một vụ việc chỉ có một đơn vị chủ trì, tránh chồng chéo chức năng, nhiệm vụ gây phân tán lực lượng, khó khăn trong triển khai công tác:

Lực lượng Hải quan, Bộ đội biên phòng chịu trách nhiệm phát hiện, ngăn chặn tại các cửa khẩu, đường mòn, lối mở khu vực biên giới; lực lượng Công an chịu trách nhiệm đấu tranh triệt phá các đường dây, ổ nhóm buôn bán, vận chuyển hàng lậu. Đồng thời, nâng cao năng lực, trình độ chuyên môn của các lực lượng chức năng chống buôn lậu, gian lận thương mại... Tăng cường ứng dụng khoa học công nghệ, kỹ thuật tiên tiến vào các hoạt động nghiệp vụ, công tác chuyên môn của các lực lượng chức năng, nhất là tại các địa bàn biên giới, cửa khẩu.

Thứ năm, Việt Nam cần tăng cường hơn nữa việc hợp tác với Campuchia về chống buôn lậu và gian lận thương mại qua biên giới, trong đó, tiếp tục triển khai thực hiện các hiệp định, thỏa thuận hợp tác song phương đã ký giữa hai nước. Hai nước cần xây dựng các cơ chế hợp tác, phối hợp giữa các đơn vị chức năng, giao đầu mối phối hợp cụ thể để triển khai các kế hoạch hợp tác trong vấn đề này; nghiên cứu việc tổ chức hội nghị thường niên giữa Việt Nam và Campuchia để đánh giá kết quả hợp tác giữa hai nước trong phòng, chống buôn lậu và gian lận thương mại. Đồng thời, các cơ quan chức năng hai nước cần duy trì giao ban định kỳ, trao đổi thông tin thương xuyên, liên tục, thiết lập đường dây nóng để triển khai hiệu quả công tác phối hợp, hợp tác trong vấn đề này.

4. Kết luận

Khu vực biên giới Việt Nam - Campuchia với đặc thù địa bàn khu vực vành đai biên giới vẫn còn nhiều hộ dân sinh sống, phát sinh nhiều đường mòn lối

mở hai bên cánh gà, các bến đò ngang, sông suối cắt qua... dẫn đến việc khó kiểm soát, là điều kiện thuận lợi cho hoạt động buôn lậu phát triển. Thời gian tới, để kiểm soát, đấu tranh hiệu quả với các hoạt động này, Việt Nam cần chủ động hoàn thiện hệ thống pháp luật, nâng cao hơn nữa hiệu quả hợp tác giữa các lực lượng chức năng trong việc thực thi pháp luật, triển khai tốt các biện pháp nghiệp vụ, đấu tranh quyết liệt hơn với các đường dây, ổ nhóm buôn lậu tại khu vực biên giới. Đồng thời, Việt Nam cần tăng cường hợp tác quốc tế về đấu tranh phòng chống buôn lậu, nhất là với các quốc gia láng giềng để triển khai có hiệu quả các điều ước quốc tế đa phương, song phương đã ký kết. Qua đó, đảm bảo an ninh trật tự khu vực biên giới, xây dựng đường biên giới ổn định, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển với các quốc gia láng giềng, trong đó có Campuchia./.

CHÚ THÍCH

1. Lưu Hiệp (2019), “Đa dạng hình thức vận chuyển hàng lậu trên tuyến biên giới Tây Nam”, *Công an nhân dân*, <http://cand.com.vn/Thi-truong/Bai-cuoi-Da-dang-hinh-thuc-van-chuyen-hang-lau-tren-tuyen-bien-gioi-Tay-Nam-530797/>, truy cập ngày 11/12/2019.
2. Theo điều tra của tổ chức quốc tế Oxford Economics, Việt Nam trở thành thị trường tiêu thụ thuốc lá lậu hàng đầu trong 14 quốc gia vùng lãnh thổ châu Á qua qua khảo sát bao gồm Indonesia, Thái Lan, Campuchia, Lào, Australia, Philippines, Hồng Kông. Theo số liệu được cập nhật hàng năm, lượng thuốc lá lậu qua Việt

Nam khoảng 1 tỷ bao, làm thất thoát ngân sách nhà nước hơn 10.000 tỷ đồng.

3. Võ Huy, Duy Hiển (2020), “Cao điểm chống biên lậu, gian lận thương mại ở biên giới Tây Nam”, *Quân đội nhân dân*, <https://www.qdnd.vn/xa-hoi/cac-van-de/cao-diem-chong-buon-lau-gian-lan-thuong-mai-o-bien-gioi-tay-nam-608113>, truy cập ngày 26/02/2020.
4. Trần Thế (2019), “Biên giới Tây Nam buôn lậu “tăng nhiệt” trong mùa nắng nóng”, *Công thương*, <https://congthuong.vn/bien-gioi-tay-nam-buon-lau-tang-nhiet-trong-mua-nang-nong-118884.html>, truy cập ngày 11/12/2019.
5. Quốc Trung (2018), “Buôn lậu trên tuyến biên giới Tây Nam: Làm gì để giảm nóng?”, *Đại Đoàn kết*, <http://daidoanket.vn/antt/buon-lau-tren-tuyen-bien-gioi-tay-nam-lam-gi-de-giam-nong-tintuc425742>, truy cập ngày 11/12/2019.
6. Trần Ngọc Ngân (2019), “Một số nhân tố ảnh hưởng đến quốc phòng – an ninh ở khu vực Tây Nguyên hiện nay”, *Tạp chí Chiến lược và chính sách dân tộc*, số 8, tập 1, 22-25.
7. Nguyễn Phương Mai (2019), “Nâng cao hiệu quả công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại của lực lượng kiểm soát hải quan”, *Tạp chí Tài chính*, <http://tapchitaichinh.vn/su-kien-noi-bat/nang-cao-hieu-qua-cong-tac-chong-buon-lau-gian-lan-thuong-mai-cua-luc-luong-kiem-soat-hai-quan-302128.html>, truy cập ngày 11/12/2019.
8. Thu Dịu (2019), “Thúc đẩy hợp tác Hải quan Việt Nam - Campuchia”, *Hải quan*, <https://haiquanonline.com.vn/thuc-day-hop-tac-hai-quan-viet-nam-campuchia-111679.html>, truy cập ngày 11/12/2019.
9. Bộ Công an (2017), “Buôn lậu vàng qua biên giới thu lợi bất chính còn hơn buôn ma túy”, *Một Thế giới*, <https://www.motthegioi.vn/thoi-su-c-66/xa-hoi-c-94/buon-lau->

- vang-qua-bien-gioi-thu-loi-bat-chinh-con-hon-buon-ma-tuy-58770.html, truy cập ngày 11/12/2019.
10. Bộ Công an (2019), “Triệt phá đường dây buôn lậu “khủng” ở đường biên, thu gần 1.000 tấn đường”, *An ninh Thủ đô*, <https://anninhthudo.vn/phap-luat/triet-pha-duong-day-buon-lau-khung-o-duong-bien-thu-gan-1000-tan-duong/835205.antd>, truy cập ngày 11/12/2019.
 11. Thu Dị (2019), “Thúc đẩy hợp tác Hải quan Việt Nam - Campuchia”, *Hải quan*, <https://haiquanonline.com.vn/thuc-day-hop-tac-hai-quan-viet-nam-campuchia-111679.html>.
 12. Nguyễn Xuân Phúc (2015), “Những giải pháp lớn trong công tác phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả năm 2015”, *Thời báo Tài chính Việt Nam*, thobao, truy cập ngày 11/12/2019.
- chuyển hàng lậu trên tuyến biên giới Tây Nam”, *Công an nhân dân*, <http://cand.com.vn/Thi-truong/Bai-cuoi-Da-dang-hinh-thuc-van-chuyen-hang-lau-tren-tuyen-bien-gioi-Tay-Nam-530797/>, truy cập ngày 11/12/2019.
5. Võ Huy, Duy Hiên (2020), “Cao điểm chống biên lậu, gian lận thương mại ở biên giới Tây Nam”, *Quân đội nhân dân*, <https://www.qdnd.vn/xa-hoi/cac-van-de/cao-diem-chong-buon-lau-gian-lan-thuong-mai-o-bien-gioi-tay-nam-608113>, truy cập ngày 26/02/2020.
 6. Nguyễn Phương Mai (2019), “Nâng cao hiệu quả công tác chống buôn lậu, gian lận thương mại của lực lượng kiểm soát hải quan”, *Tạp chí Tài chính*, <http://tapchitaichinh.vn/su-kien-noi-bat/nang-cao-hieu-qua-cong-tac-chong-buon-lau-gian-lan-thuong-mai-cua-luc-luong-kiem-soat-hai-quan-302128.html>, truy cập ngày 11/12/2019.
 7. Trần Ngọc Ngân (2019), “Một số nhân tố ảnh hưởng đến quốc phòng – an ninh ở khu vực Tây Nguyên hiện nay”, *Tạp chí Chiến lược và chính sách dân tộc*, số 8, tập 1, 22-25.
 8. Nguyễn Xuân Phúc (2015), “Những giải pháp lớn trong công tác phòng chống buôn lậu, gian lận thương mại và hàng giả năm 2015”, *Thời báo Tài chính Việt Nam*, thobao, truy cập ngày 11/12/2019.
 9. Trần Thế (2019), “Biên giới Tây Nam buôn lậu “tăng nhiệt” trong mùa nắng nóng”, *Công thương*, <https://congthuong.vn/bien-gioi-tay-nam-buon-lau-tang-nhiệt-trong-mua-nang-nong-118884.html>, truy cập ngày 11/12/2019.
 10. Quốc Trung (2018), “Buôn lậu trên tuyến biên giới Tây Nam: Làm gì để giảm nóng?”, *Đại Đoàn kết*, <http://daiidoanket.vn/antt/buon-lau-tren-tuyen-bien-gioi-tay-nam-lam-gi-de-giam-nong-tintuc425742>, truy cập ngày 11/12/2019.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Công an (2017), “Buôn lậu vàng qua biên giới thu lợi bất chính còn hơn buôn ma túy”, *Một Thế giới*, <https://www.motthegioi.vn/thoi-su-c-66/xa-hoi-c-94/buon-lau-vang-qua-bien-gioi-thu-loi-bat-chinh-con-hon-buon-ma-tuy-58770.html>, truy cập ngày 11/12/2019.
2. Bộ Công an (2019), “Triệt phá đường dây buôn lậu “khủng” ở đường biên, thu gần 1.000 tấn đường”, *An ninh Thủ đô*, <https://anninhthudo.vn/phap-luat/triet-pha-duong-day-buon-lau-khung-o-duong-bien-thu-gan-1000-tan-duong/835205.antd>, truy cập ngày 11/12/2019.
3. Thu Dị (2019), “Thúc đẩy hợp tác Hải quan Việt Nam - Campuchia”, *Hải quan*, <https://haiquanonline.com.vn/thuc-day-hop-tac-hai-quan-viet-nam-campuchia-111679.html>, truy cập ngày 11/12/2019.
4. Lưu Hiệp (2019), “Đa dạng hình thức vận